

Kadernota 2026-2029

Inhoudsopgave

Kadernota 2026-2029	2
Inhoudsopgave	5
Aanbieding Kadernota 2026- 2029	6
Financieel perspectief.....	8
Prioriteiten begroting 2026 - 2029	10
1. Inwoners, Organisatie en Bestuur	16
2. Jongeren en Onderwijs.....	19
3. Samen zorgen	21
4. Cultuur en Sport	23
5. Ondernemen en Werk	25
6. Wonen, Recreëren en Veiligheid	28
7. Wijken	31
Paragraaf weerstandsvermogen en risicotabel	35

Aanbieding Kadernota 2026- 2029

Aanbieding kadernota 2026-2029

Geachte gemeenteraad,

Er zijn van die jaren waarin je de wind niet mee hebt, maar toch op koers blijft. We zijn blij u de kadernota 2026–2029 aan te bieden. Digitaal, zoals u van ons gewend bent. Maar vooral: sluitend. Tegen de landelijke stroom in presenteren wij zwarte cijfers. Geen vanzelfsprekendheid. Wel het resultaat van samen vooruitkijken, scherp sturen en keuzes durven maken.

Laatste jaar, volle agenda

Voor ons ligt het slotjaar van deze collegeperiode. Vaak betekent dat: afronden wat we gestart zijn. Dat doen we. Maar we staan zeker niet stil. Integendeel, we maken nog meters.

We investeren in onze digitale infrastructuur, zodat inwoners en ondernemers sneller en beter geholpen worden. Bij zwembad De Koerbelt wordt geïnvesteerd in een nieuw peuterbad om beter aan te sluiten bij de wensen van jonge bezoekers en hun ouders. We brengen het Verhaal van Rijssen-Holt en geven onze recreatieve sector zo een impuls.

Ook de groene lijn trekken we door: gemeentelijke gebouwen worden duurzamer, inwoners krijgen hulp bij klimaatmaatregelen en de energieleningen blijven beschikbaar. In het onderwijs rollen we het IHP verder uit, waarbij we nadrukkelijk inzetten op thuisnabij onderwijs en toekomstbestendigheid. Daarnaast schenken we veel aandacht aan preventie in het sociaal domein. En we kijken breder vooruit: hoe houden we onze sportaccommodaties modern? Hoe zorgen we voor voldoende woningen? Hoe blijft het platteland vitaal? Vragen die we niet uitstellen, maar aanpakken.

Minder geld, meer scherpte

Ambitie vraagt middelen. Maar niet alles hoeft méér te kosten. Op veel plekken doen we het slimmer. We zetten in om personele knelpunten intern op te lossen. Wensen die extra geld vragen, hebben we kritisch bekeken. En met succes: we hebben ons huishoudboekje doorgelicht, budgetten aangescherpt en onbenutte ruimte benut.

Dat betekent: minder lucht, meer focus. Strakker begroten brengt risico's, maar ook kansen op lagere overschotten bij de jaarrekening. Geen ruimte voor gemak, wel voor resultaat.

Het ravijn verschuift, wij schuiven mee

Lange tijd leek er vanaf 2026 een forse korting op het gemeentefonds aan te komen. Samen met de gemeenten heeft de VNG hiertegen actie ondernomen. Hoewel dat aanvankelijk weinig opleverde, toont de voorjaarsnota van het kabinet nu toch enige beweging. Het eerder aangekondigde voordeel van 3 miljard euro blijkt genuanceerder, maar voor onze gemeente betekent het voorlopig een structureel voordeel van ruim € 470.000,- over vier jaar. We hebben dit naast de kabinetsbijdrage ook bereikt doordat budgetten naar beneden zijn bijgesteld. De betreffende posten worden gemiddeld niet (volledig) benut en vormen samen een positieve bijdrage bij tussentijdse rapportages en jaarrekening.

De precieze cijfers volgen in de meicirculaire, maar we hebben daar al op geanticipeerd. De voorgenomen Rijkskorting is met twee jaar uitgesteld. Een substantiële component hierbij is een bedrag van € 500.000,- eigen bijdrage jeugdzorg. Dat geeft ruimte, maar vraagt ook om keuzes. Zo stijgen de kosten voor jeugdzorg en Wmo stevig, terwijl het Rijk niet voldoende bijdraagt. We zetten daarom extra in op efficiency, halen 'lucht' uit de begroting en houden de balans tussen structurele en incidentele middelen scherp in de gaten.

Door op tijd bij te sturen, houden we de begroting de komende vier jaar sluitend én blijft er financiële ruimte over voor de nieuwe coalitie, die na maart 2026 gevormd zal worden. Dankzij ons voorzichtige en anticiperende beleid staan we er nu stabiel voor, al blijft Haagse regelgeving een beperking in het inzetten van incidentele middelen.

Inkomstenverhoging

Naast maatregelen om de uitgaven te beperken, kijken we ook naar de mogelijkheden om onze inkomsten te verhogen. Het coalitieakkoord biedt ruimte om lokale belastingen te verhogen als dat nodig is om onze ambities waar te maken. Toch leggen we daar nu geen voorstel voor aan u voor. We willen onze inwoners niet extra belasten. Ondanks het hoge kwaliteitsniveau van onze openbare ruimte, flinke investeringen in scholen en sportvoorzieningen en onze inzet om meer woningen te bouwen, kiezen we er bewust voor de onroerendezaakbelasting (OZB) (behalve de normale inflatiecorrectie) niet te verhogen.

Wel vragen we bezoekers van onze gemeente een hogere toeristenbelasting. Daar staat tegenover dat we blijven investeren in de recreatieve sector. Kwaliteit mag wat kosten. De verhoging voeren we stapsgewijs in, waarmee naar het Twents gemiddelde toegroeien.

Samen vooruit

Ook in dit laatste jaar blijven we werken aan een gemeente die klaar is voor morgen. Voor en met onze inwoners, bedrijven en natuurlijk u als raad. Want de uitdagingen zijn groot, maar onze inzet is dat eveneens.

We blijven bouwen,

Met daadkracht, in vertrouwen.

Burgemeester en wethouders van Rijssen-Holten

Financieel perspectief

Ontwikkelingen perspectief 2026-2029

Excel-tabel

STRUCTUREEL	2026	2027	2028	2029
perspectief actueel begroting 2025	213	300	163	163
1. Functiehuis	71-	98-	125-	125-
2. Uitbreiding griffie (raadsbesluit)	45-	45-	45-	45-
3. Armoedeval (besluit college)	44-	44-	44-	44-
4. Samen Twente, nacompensatie inflatie en uitkomst kerntakendiscussie	180-	180-	180-	180-
5. Bijstellingen onderhoudsbudgetten zwembad	195-	195-	195-	195-
6. Tarieven zwembad minder verhoogd dan bedrijfsplan	103-	103-	103-	103-
7. O&O bijstellingen ramingen	328	328	328	328
8. Scherper ramen cq. verkleinen rekeningsaldo	550	550	710	710
9. Keuzes nieuw beleid college (scans)	297-	519-	573-	593-
10. Voorjaarsnota Rijssen-Holten 2025	27-	27-	27-	27-
11. Voorjaarsnota rijk (algemene uitkering)	3.196	2.829	841	802
12. Diverse	235-	275-	249-	214-
perspectief voor Kadernota 2026-2029	3.090	2.521	501	477

INCIDENTEEL	2026	2027	2028	2029
perspectief begroting 2025	468	413	688	688
9. Keuzes nieuw beleid college (scans)	2.835-	3.535-	3.535-	3.535-
12. Diverse	132-	132-	132-	172-
13. Thuis nabij onderwijs	130-	260-	260-	260-
14. Structurele doorwerkingen	3.217	5.438	5.776	6.253
perspectief voor Kadernota 2026-2029	588	1.924	2.537	2.974

Toelichting perspectiefmutaties

Toelichting verschillen Structureel:

1. Een aantal functieprofielen is opnieuw gewaardeerd. Dat heeft gevolgen voor de ontwikkeling van de salarislasten van diverse medewerkers.
2. De formatie bij de griffie is uitgebreid. Dat leidt tot een toename van de salarislasten voor dit onderdeel.
3. Voor het beperken van de armoedeval worden middelen geraamd conform raadsbesluit van 26-9-2024,

agendapunt 12.

4. Er wordt rekening gehouden met een toename van de bijdrage aan Samen Twente. Dit betreft een inschatting van de uitkomsten van een kerntakendiscussie en compensatie van een hogere inflatie dan waarmee rekening is gehouden.
5. De onderhoudsbudgetten van het nieuwe zwembad vallen hoger uit dan voorzien. Onvoorzien van het bouwkrediet is in belangrijke mate opgegaan aan technische installaties. Verder is sprake van nieuwe technieken waardoor duurdere onderhoudscontracten zijn afgesloten dan voorzien in het bedrijfsplan.
6. In het bedrijfsplan waren tariefsaanpassingen voorzien die niet zijn doorgevoerd.
7. Diverse budgetten zijn bekeken over meerdere jaren. Deze budgetten zijn nu afgestemd op een meerjarig gemiddelde. Dit past in het beleid van scherper ramen om rekeningoverschotten in de toekomst te beperken.
8. Afgelopen jaren zijn op onderdelen als rente en beschermd wonen minder uitgaven gedaan, dan wel bedragen terug ontvangen. Ook deze budgetten worden afgestemd op een meerjarige verwachting. Verder hielden wij bij het ramen van de algemene uitkering van het gemeentefonds in het verleden rekening met mogelijke incidentele effecten. Na gesprekken met onze toezichthouder blijkt dat wij daarin voorzichtiger zijn dan andere gemeenten. We sluiten ons nu meer aan bij veel gebruikte meerjarige berekeningen (PAUW).
9. In de kadernota worden diverse voorstellen voor nieuw beleid gedaan. Deze worden in de programma's afzonderlijk benoemd.
10. In de voorjaarsnota 2025 worden diverse van voorgaande punten al structureel verwerkt. Daarnaast wordt een beperkt aantal posten structureel bijgesteld.
11. De voorjaarsnota van het Rijk hebben wij geprobeerd globaal te vertalen naar een effect voor onze gemeente. Hiermee lopen we vooruit op de Meicirculaire van het gemeentefonds. We zien vooral in 2026 en 2027 dat de uitkering fors toeneemt voor het onderdeel jeugd om vervolgens vanaf 2028 weer net zo hard te dalen met als reden door het Rijk bedachte boterzachte besparingen. In de cijfers wordt rekening gehouden met het invoeren van een eigen bijdrage voor de jeugdzorg. Wij hebben dit als bestendige lijn vooralsnog budgettair neutraal geraamd. Verder houden wij op grond van ervaringscijfers rekening met een tekort voor compensatie van loon- en prijsstijgingen. Zodra de informatie uit de Meicirculaire bekend is informeren wij u over de verschillen tussen deze prognose en de berekening op grond van de circulaire.
12. Tot slot zijn er diverse ramingen bijgesteld aan de hand van de laatst bekende informatie.

Toelichting verschillen Incidenteel:

9. In de kadernota worden diverse voorstellen voor nieuw beleid gedaan.
12. Tot slot zijn er diverse ramingen bijgesteld aan de hand van de laatst bekende informatie.
13. Er wordt rekening gehouden met bijdragen aan de Fruytierschool voor het realiseren van Thuis nabij onderwijs. In de meerjarenraming is rekening gehouden met structurele besparingen op leerlingenvervoer.
14. Aanpassingen in het structurele perspectief werken door in het incidentele perspectief.

Prioriteiten begroting 2026 - 2029

Prioriteiten begroting 2026 - 2029

In onderstaand overzicht staan de prioriteiten waarvoor extra middelen noodzakelijk zijn. Opgenomen zijn de prioriteiten voor de jaren 2025 tot en met 2028 zoals die ook in de programmabegroting 2024 staan, aangevuld met de bedragen die behoren bij de scans die in deze kadernota zijn opgenomen.

In alle gevallen is de bron vermeld. Onderstaande bedragen maken onderdeel uit van de onder het onderdeel "Financieel perspectief" gepresenteerde structurele en incidentele perspectieven.

Excel-tabel

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

1.	Inwoners, Organisatie en Bestuur									
<i>Informatiebeveiliging</i>										
	Risicoanalyse diverse applicaties	Begroting 2023					10			
<i>ICT ontwikkelingen</i>										
	Datagedreven sturing	Begroting 2024	10							
	Toekomstgerichte informatisering	Voorstel college begroting 2026	200	200			500	400		
<i>Verhaal van Rijssen-Holten</i>										
	Doorontwikkeling van TRH naar PRH.	Voorstel college begroting 2026	100							
	Verhogen toeristenbelasting	Voorstel college begroting 2026	-100							
<i>Personeel</i>										
	Verbeteren en behouden taalniveau medewerkers	Begroting 2024					10	10		
	Formatievoorstellen	Begroting 2025					150			
	Uitbreiding formatie BOA	Motie kadernota 2024-2027					36			
<i>Verduurzamen gemeentelijke gebouwen</i>										
	Maatregelen	Voorstel college begroting 2026		-15			2.000			
	Dumava subsidie	Voorstel college begroting 2026					-600			
<i>Hybride werken</i>										
	Aanpassingen gemeentehuis	Begroting 2023	1.000	84			800			
<i>Werkgeverschap</i>										
	Versterken wergevers profilering	Voorstel college begroting 2026					50	50		
Totaal programma 1			0	210	269	0	0	2.956	460	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

2.	Jongeren en onderwijs												
<i>Onderwijshuisvesting</i>													
	Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2023		400									
	Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2025		-400		492							
	Uitbreiding Holterenk	Begroting 2025	1.150		58								
	Uitbreiding Haarschool Holten	Begroting 2025	700			35			100				
	Aanpassingen Fruytierschool t.b.v. thuisnabij onderwijs	Begroting 2025		-150									
<i>Binnensportaccommodaties</i>													
	Middelen binnensportaccommodaties Holten	Begroting 2024			220				250				
	Middelen binnensportaccommodaties Holten	Begroting 2025				240							
<i>Buurt-kindcentrum Plan Zuid</i>													
	Buurt-kindcentrum realiseren	Begroting 2023							48				
Totaal programma 2			1.850	-150	278	767	0	48	350	0	0	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

3.	Samen Zorgen												
<i>Laaggeletterdheid</i>													
	Implementatie uitvoeringsplan	Begroting 2023						75					
Totaal programma 3			0	0	0	0	0	75	0	0	0	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

4.	Cultuur en Sport												
<i>Cultuur</i>													
	Uitvoering nieuw erfgoedbeleid	Begroting 2024		10									
	Cultuurcoach	Begroting 2025											
<i>Zwembad De Koerbelt</i>													

Peuterbad buiten	Voorstel college begroting 2026	650		39	23								
<i>Erfgoed</i>													
Restauratie volière Parkgebouw	Begroting 2025							50					
<i>Masterplan De Oosterhof</i>													
Padennetwerk herstellen Park de Eschhorst en aanleggen op de paardenweide	Begroting 2023							107					
Herinrichten Oosterhofweg (Parkstraat tot Albertsdijk)	Begroting 2023							107					
Herinrichten Park de Eschhorst, hospice en de paardenweide	Begroting 2024	430	22										
Verbeteren toegankelijkheid landgoed	Begroting 2025	60		3				70					
Totaal programma 4		650	32	42	23	0		334	0	0	0	0	

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

5.	Ondernemen en Werk												
<i>Kwalitatieve groei werklocaties</i>													
uitvoeringsprogramma	Voorstel college begroting 2026							100					
<i>Energiearmoede</i>													
Structureel verlagen energielasten inwoners en verruimen toepassing bijzondere bijstand	Begroting 2023							1.250					
Totaal programma 5		0	0	0	0	0		1.350	0	0	0	0	

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

6.	Wonen, Recreëren en Veiligheid												
<i>Landelijk gebied</i>													
Diverse maatregelen en initiatieven	Begroting 2024							60	60				
<i>Bouwdossiers</i>													

Digitaliseren bouwdoossiers	Begroting 2023						100				
<i>Woningbouw</i>											
Versnellen en verkennen	Begroting 2025						84				
Stimuleren en faciliteren van innovatieve woonvormen	Begroting 2023						25				
<i>Recreatie en toerisme</i>											
Renovatie asfalt fietspaden Holterberg	Begroting 2024	300	15								
Kwaliteitimpuls routenetwerken	Begroting 2024	120		16							
Diverse maatregelen en budgetten	Voorstel College begroting 2026		62	50	25	25	750				
Verhogen van de toeristenbelasting	Voorstel College begroting 2026			-100	-100	-100					
<i>Ruimtelijke ordening</i>											
Extra inzet toezicht RO	Voorstel College begroting 2026		34								
Totaal programma 6		420	111	-34	-75	-75	1.019	60	0	0	0

<i>Maatschappelijk effect / Actie</i>	<i>Bron</i>	<i>Investering</i>	<i>structureel</i>				<i>incidenteel</i>			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

7.	<i>Wijken</i>										
<i>Duurzaamheid</i>											
Verduurzamen wagen- en machinepark	Begroting 2024		20	20							
Energieleningen (Svn)	Begroting 2024	1.000	10								
Energieleningen (Svn)	Voorstel college begroting 2026	3.000		19	19	19					
Energieleningen (Svn), vergoeding deelnemers	Begroting 2024		-20								
Uitvoeringsbudget	Voorstel college begroting 2026						175	175	175	175	
Dekking uit reserve energiearmoede	Voorstel college begroting 2026						-175	-175	-175	-175	
<i>Klimaatadaptie</i>											
Subsidie voor groen- en watermaatregelen	Voorstel college begroting 2026						35	35			
Uitvoeringsbudget	Begroting 2025						100				
<i>Reconstructie weginrichting</i>											
Aanvullende onderhoudsmiddelen voor openbaar profiel bij rioolvervanging	Begroting 2023						250				

Laatste deel zuid oostelijke fietsring / reconstructie Pelmolenweg	Begroting 2024	505	22									
Wegreconstructies plan Zuid	Voorstel college begroting 2026	1.300			25	40						
Reconstructie Opbroekweg	Voorstel college begroting 2026	390			20							
<i>Mobiliteit</i>												
Verkeersveiligheidsmaatregelen (co-financiering met Rijk)	Begroting 2023							80				
Uitvoeringsplan	Begroting 2025	2.300	80	80				500				
Uitvoeringsplan	Voorstel college begroting 2026								215			
Totaal programma 7		8.495	112	119	64	59		965	250	0	0	

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029

15.	Algemene dekkingsmiddelen											
<i>Stelposten</i>												
	Stelpost voor nieuw beleid	Meerjarenraming		100	100	100						
Totaal programma 15		0	0	100	100	100	0	0	0	0	0	

Totaal nieuwe wensen 2026-2029		12.160	315	774	879	84	6.747	1.120	0	0		
---------------------------------------	--	---------------	------------	------------	------------	-----------	--------------	--------------	----------	----------	--	--

Waarvan voorstellen college begroting 2026		5.340	296	193	12	-16	2.835	700	0	0		
---	--	--------------	------------	------------	-----------	------------	--------------	------------	----------	----------	--	--

1. Inwoners, Organisatie en Bestuur

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten heeft een krachtige samenleving, een stabiel bestuur en een gedreven organisatie. In een tijd met veel uitdagingen, weten we dat we kunnen bouwen op dit sterke fundament. Als bestuur staan we naast inwoners en maatschappelijke partners in plaats van tegenover elkaar. Samen werken we aan de uitdagingen waar we voor staan en willen we het welzijn in Rijssen-Holten verhogen.

Dienstbare overheid

We zijn als gemeente dienstbaar aan onze samenleving. De uitdagingen van deze tijd zijn opgaves van de hele samenleving, niet enkel van ons als gemeente. We hebben dan ook actief aandacht voor de rol die wij als gemeente hebben of willen bij bepaalde opgaves en wat de rol is van inwoners, partners en ondernemers.

Inwoners doen mee

Afgelopen jaren hebben veel mooie initiatieven Rijssen-Holten mooier, schoner, veiliger, duurzamer, groener en prettiger gemaakt. Dit willen wij aanmoedigen en onze inwoners uitdagen. We ontwikkelen een strategie waarin duidelijk wordt hoe we als gemeente met deze initiatieven omgaan. Hierin staat wanneer inwoners kunnen meepraten, meedenken of meebeslissen bij het opstellen van beleid of uitwerken van plannen.

Dienstverlening

Onze medewerkers zijn allemaal dienstverleners. We hebben oog voor de mens achter de inwoner en gaan proactief en integraal aan de slag voor het juiste antwoord. We sturen actief op digitale dienstverlening waarbij inwoners snel en makkelijk eenvoudige aanvragen doorlopen. Voor andere verzoeken of ideeën denken we juist mee met de inwoner en zoeken we samen naar de beste oplossing. Naast de digitale ingang blijft de fysieke ingang altijd een mogelijkheid.

De inwoner centraal

‘Paarse krokodillen’ willen we niet in Rijssen-Holten. We willen voorkomen dat inwoners en bedrijven verdwalen in de bureaucratie van de overheid. Dat doen we door te werken met zo simpel mogelijke regels en procedures en altijd oog te blijven houden voor de mens achter de vraag. Regels en procedures zijn nodig en bieden houvast, maar mogen nooit een doel op zich worden in onze dienstverlening. Juridisch geoorloofd is niet altijd hetzelfde als moreel verantwoord. Daarom werken we met hardheidsclausules in onze gemeentelijke regelingen. We werken waar mogelijk met meerjarenafspraken om aanvragen zo gemakkelijk mogelijk te maken voor de samenleving.

Regionale samenwerking

We doen lokaal wat kan en werken regionaal samen. Samenwerking is geen doel op zich, maar een middel om onze doelen te bereiken. We werken regionaal slim samen als dit leidt tot betere oplossingen op het gebied van onder andere bereikbaarheid, duurzaamheid, werkgelegenheid, gezondheidszorg, recreatie en woningbouw. In de regio werken we daarnaast samen in de investeringsprogramma’s van Twente Board.

Digitalisering en werken met data

Steeds meer gaat tegenwoordig digitaal. De inwoner mag erop vertrouwen dat dit goed en veilig geregeld is. We zetten daarom in op de veiligheid van onze informatie en systemen. Daarnaast hebben we steeds meer lokale en open data beschikbaar die we willen gebruiken bij het opstellen van nieuw beleid, voor het experimenteren met een wijkgerichte aanpak en die we benutten om het effect van onze inzet te meten. Hierbij richten we ons niet alleen op meetbare effecten. We betrekken ook kwalitatieve informatie van partners en inwoners bij de vraag of we onze maatschappelijke opgaves bereikt hebben.

Thema financiën uit Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten staat bekend als een financieel gezonde gemeente en dat willen we graag zo houden. Er ligt een coalitieakkoord met ambitie, maar we zijn ons bewust van de onzekerheden in het financieel perspectief. De lasten voor onze inwoners moeten passen bij het voorzieningenniveau. Mocht het nodig zijn, dan maken we inhoudelijk

keuzes over wat we wel en niet doen.

We zorgen voor een structureel sluitende jaar- en meerjarenbegroting. Daarnaast gaan we op zoek naar incidentele investeringen die de structurele kosten kunnen verlagen of die structurele baten opleveren. We streven naar lage lasten voor onze inwoners, maar dit is geen doel op zich. De lasten moeten altijd worden gezien in relatie tot het niveau van de voorzieningen en investeringen in het maatschappelijk belang. Dit kan betekenen dat de lasten moeten stijgen om ambities te behalen of dat we keuzes moeten maken over wat we wel of niet doen als de financiën komende jaren minimaal zijn. Onze gemeente koopt daarnaast duurzaam, bij voorkeur circulair en waar mogelijk lokaal in.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Formatie

Voor het jaar 2026 worden er geen nieuwe personeelswensen ingediend, tenzij deze politiek van aard zijn (BOA). Binnen de totale omvang van de formatie worden er keuzes gemaakt om de personele vraagstukken op te vangen binnen de bestaande personeelsbudgetten.

Toekomstgerichte informatisering

De gemeente Rijssen-Holten streeft ernaar op het gebied van informatisering te voldoen aan wet- en regelgeving, in te spelen op technologische ontwikkelingen en in de behoeften van inwoners en organisatie te voorzien, met informatieveiligheid als randvoorwaarde. De druk vanuit Europese regelgeving (zoals de Digital Decade), technologische innovaties (zoals Artificial Intelligence) en ambities op het gebied van datagedreven werken maken dat gemeenten voor een stevige opgave staan.

Om hierop voorbereid te zijn, is met externe ondersteuning een digitale strategie opgesteld. Deze is vertaald naar concrete projecten en voorzien van een eerste raming van benodigde middelen. Tegelijkertijd is nog niet alles in beeld, bijvoorbeeld de impact van de NIS2-richtlijn (informatieveiligheid). Daarom is ervoor gekozen om stelposten op te nemen. De uitvoering wordt afhankelijk gesteld van wettelijke verplichtingen en beschikbare capaciteit.

De strategie sluit aan op eerder door de raad vastgestelde visies, waaronder Samen met en voor de inwoners, en is opgebouwd rondom vijf ontwikkelsporen:

1. Digitale dienstverlening – toegankelijke, veilige en gebruiksvriendelijke digitale kanalen;
2. Digitale samenwerking – een toekomstbestendige werkomgeving met moderne samenwerkingstools;
3. Datagedreven werken – betere beleids- en sturingsinformatie door datagebruik te versterken;
4. Architectuur & infrastructuur – investeren in een veilige, flexibele en schaalbare digitale basis;
5. Innovatie & technologie – toepassing van o.a. AI, RPA en digital twins ter ondersteuning van processen en dienstverlening.

Deze aanpak vraagt een meerjarige investering. In deze Kadernota wordt een eerste investering geregeld, waarvan op voorhand duidelijk is dat deze niet toereikend is. Een tweede investeringsmoment van gelijke orde zal later noodzakelijk zijn om de strategie volledig uit te voeren.

Verhaal van Rijssen-Holten

Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst in het Kulturhus in Holten presenteerden we het Verhaal van Rijssen-Holten, ontstaan uit gesprekken met inwoners. Een verhaal over noaberschap, ondernemerschap, saamhorigheid en natuurverbondenheid: waarden die onze gemeente sterk maken.

Rijssen-Holten is een florerende gemeente. Maar die positie vraagt om een duidelijke koers. Zonder helder Verhaal verliezen we herkenbaarheid voor inwoners, ondernemers én bezoekers.

Het Verhaal van Rijssen-Holten helpt ons die koers te bepalen en de kernen te verbinden. Daarom willen we inzetten op Promotie Rijssen-Holten (PRH): een organisatie die richting geeft, versterkt en verbindt. Met samenhangende plannen rond de thema's Hanze en Buitensport bouwen we aan de toekomst. Zodat Rijssen-Holten de plek blijft waar je wilt wonen, werken, ondernemen én beleven.

Versterken werkgeversmerk

De afgelopen jaren hebben we ingezet op het versterken van ons werkgeversmerk in een steeds krappere wordende arbeidsmarkt. Deze investering werpt zijn vruchten af. Echter, om een consistent en herkenbaar beeld van onze organisatie te creëren én te behouden, is het van belang dat hier vervolg aan gegeven wordt. De kracht van de herhaling en het continue aanpassen aan veranderingen intern en extern, heeft niet alleen een positieve invloed op het werven van nieuwe krachten, maar ook op het behoud van onze werknemers (stimuleert trots, betrokkenheid en loyaliteit). Om ons werkgeversmerk te promoten en de ingezette werkgeversprofilering verder uit te rollen zijn middelen nodig. We willen de ingezette koers op basis van 'anders dan je denkt' verder uitrollen in passende content. Denk hierbij aan foto's, video, social media, campagnes en meer. Daarnaast is deze investering nodig voor het werven van personeel buiten de gebaande paden. Denk hierbij met name aan de moeilijk vervulbare vacatures. Op dit moment loopt de aanbesteding voor het opmaken van deze creatieve content, op basis van het opgeleverde brandbook. Het is van groot belang dat we de weg die we ingeslagen zijn, voort zetten en verder blijven uitnutten.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

.

Archiefwet

De nieuwe Archiefwet is nog niet vastgesteld door de Eerste Kamer. Mogelijke gevolgen, zoals strengere opleidingseisen of kortere bewaartermijnen, houden we in de gaten. Voor een eDepot vragen we nu nog geen geld aan. Zolang er geen duidelijkheid is en het niet verplicht is, wachten we af. Bij nieuw rijksbeleid kunt u een nieuw voorstel van ons verwachten.

Bezwaren OZB

Het aantal bezwaren tegen de Onroerende Zaakbelasting is sterk gedaald, maar nog altijd meer dan ons langjarige gemiddelde.

Project Continuïteit & Weerbaarheid Twentse Gemeenten

Dit project probeert de weerbaarheid van de samenleving, de gemeente en de Veiligheidsregio Twente te vergroten. Dit project vloeit voort uit het landelijke programma Een weerbaar en veerkrachtig Nederland. Rijssen-Holten draagt hieraan bij, maar op dit moment is nog niet duidelijk welke inzet daarmee samenhangt.

2. Jongeren en Onderwijs

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een thuis voor onze jongeren. We willen voor alle jongeren een aantrekkelijke gemeente zijn, maar ook aandacht hebben voor jongeren met wie het (tijdelijk) niet zo goed gaat. Bij het sociale karakter van onze gemeente past dat de jeugd in zijn eigen sociale omgeving terecht kan met hulpvragen en voor het krijgen van onderwijs. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met het onderwijs, zorgaanbieders en jeugd- en jongerenwerk.

Een goede en betaalbare jeugdzorg

We zetten in op een regionale en lokale vertaling van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd om de kwaliteit van jeugdzorg goed en de kosten beheersbaar te houden. We blijven sterk inzetten op het gezin als liefdevolle basis, preventie en voorliggende voorzieningen: dit past bij de sterke sociale banden en modern noaberschap in onze samenleving. We willen op deze manier voorkomen dat (duurdere) individuele zorg nodig is. Waar maatwerk nodig blijkt, schakelen we snel en adequaat.

Een integrale en wijkgerichte aanpak.

Samenwerking tussen onderwijs, sport, jeugd- en jongerenwerk, politie, kerken, welzijnswerk en culturele instellingen is essentieel voor de gezondheid van onze jeugd. Als gemeente pakken we actiever de regie in deze samenwerking om een aanbod te creëren dat op de vraag is afgestemd. Deze integrale aanpak is nodig bij zowel voorliggende voorzieningen als individuele zorg. De regie vanuit de gemeente leidt dan wel tot extra inzet, maar verdient zich naar verwachting terug doordat de vraag en daarmee de kosten voor individuele zorg dalen. Daarnaast willen we experimenteren met een wijkgerichte aanpak bij opgaves die zich hiervoor lenen; bijvoorbeeld de maatschappelijke problematiek en veiligheid in wijk Plan Zuid.

Onderwijs: de start van een leven lang leren

School is de plek waar talenten tot bloei komen. Alle kinderen uit Rijssen-Holten verdienen een eerlijke kans om hun dromen werkelijkheid te laten worden. Een brede, vrije keuze van de school is hierbij ons uitgangspunt. We willen inzetten op 'thuisnabij' onderwijs en scholen de kans geven speciaal onderwijs aan te bieden. Daarnaast stimuleren we de samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs, zodat opleidingen aansluiten bij de lokale vraag op de arbeidsmarkt. Ook steunen we initiatieven van onderwijsinstellingen in het onderwijsaanbod voor volwassenen en schoolverlaters.

Huisvesting van onderwijs

Goede onderwijshuisvesting met aandacht voor binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid is een kerntaak van ons als gemeente. We stimuleren dat schoolgebouwen multifunctioneel en slim worden ingezet. Daarnaast zetten we ons in voor nieuwbouw van De Waerdenborch op een geschikte locatie in Holten en benutten we kansen voor een goede herontwikkeling van het huidige terrein. Als er uit de samenleving een initiatief komt voor een basisschool in het Opbroek, staan we daarvoor open.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Aan de uitvoering van het IHP wordt volop gewerkt, zowel in Holten als in Rijssen. De voorbereidingen voor de bouw van de nieuwe Waardenborch school zijn in volle gang. Dat geldt ook voor sporthal 't Morsink. In Rijssen worden op dit moment de Haarschool en het Kind-Buurtcentrum/Frisoschool afgerond. Daarnaast wordt een onderzoek gedaan naar de verplaatsing of nieuwbouw op dezelfde plek van de Wilhelminaschool.

Thuisnabij onderwijs

Onder andere in het kader van het beperken van leerlingenvervoer is door de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap een aanvraag voor een onderwijsvoorziening 2025 ingediend. Het gaat om een aanvraag vanuit 'thuisnabij onderwijs (realisering cluster 4-onderwijs)', uitbreiding onderwijsaanbod naar VWO-diplomering en beroepsgericht onderwijs (VMBO). De school wordt op dit moment verbouwd om de gestelde doelen te kunnen realiseren.

Tijdelijke uitbreiding Elimschool

Vanwege extra toestroom van leerlingen is gezorgd voor een tijdelijke uitbreiding van de Elimschool in Rijssen.

3. Samen zorgen

Coalitieakkoord 2023 - 2027

In Rijssen-Holten hebben we oog voor elkaar. Gezondheid, eigen regie over je zorg en meedoen in de maatschappij is voor iedereen belangrijk. Wij bieden hulp en zorg aan inwoners die dit nodig hebben en koesteren ons modern noaberschap. Dit doen we door te werken aan een sociale, inclusieve samenleving waarbij welzijnswerk, jongerenwerk, gezondheid, vrijwilligers en mantelzorgers een belangrijke rol spelen.

Preventie

Gezondheid gaat allang niet meer alleen over ziekte en zorg, maar steeds meer over leefstijl en welzijn. Samen met het onderwijs, sportverenigingen, werkgevers en zorgpartners pakken we het preventieakkoord actief op en zetten we stappen op het gebied van preventie en gezonde levensstijl. Dit vraagt een brede aanpak met aandacht voor voeding, sport en bewegen, overgewicht, eenzaamheid, mentale weerbaarheid, roken, alcohol en ruimtelijke inrichting.

Menselijke maat

We gaan verder met de transformatie in het sociaal domein door in te zetten op preventie, laagdrempelige en collectieve voorzieningen en het mobiliseren van de kracht uit de samenleving. Wettelijke en budgettaire grenzen tussen de verschillende domeinen of organisaties mogen niet belemmerend werken in het toekennen van zorg die inwoners nodig hebben. Dit vraagt een manier van denken die niet gaat over regels, indicaties of beleid, maar oog heeft voor de menselijke maat, voor de persoon over wie het gaat.

Iedereen doet mee

Alle inwoners van Rijssen-Holten zijn ons even veel waard: iedereen mag er zijn en doet mee. Voor discriminatie en racisme in welke vorm dan ook is geen plek in onze gemeente. We werken aan de brede toegankelijkheid van de gemeente voor mensen met een beperking, hebben oog voor laaggeletterdheid en digitale vaardigheden. We werken in de praktijk samen met maatschappelijke partners om inclusiviteit te bevorderen.

Een thuis voor iedereen

We voelen een verantwoordelijkheid om een fijn en veilig thuis te zijn voor nieuwkomers. Integratie is daarbij geen keuze, maar een morele verplichting. We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij.

Modern noaberschap

We koesteren ons modern noaberschap en maken gebruik van de kracht in onze buurten en wijken. Dit betekent dat we niet doorslaan in individualisering en specialisatie, maar inzetten op vroeger vanzelfsprekende onderlinge hulp. De ondersteuning van onze mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij van groot belang. We versterken de inzet op wijk- en buurtniveau en gebruiken actief data om gericht te zien op welke plekken deze inzet bijdraagt. Dit doen we door breed de samenwerking te zoeken met welzijnspartners, maar ook met onder andere woningcorporaties.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

GALA

In oktober 2023 is het plan van aanpak Gezond en actief leven akkoord (GALA) voor de gemeente Rijssen-Holten goedgekeurd en zijn voor de periode 2023 tot en met 2026

GALA-middelen (specifieke uitkering, hierna SPUK) toegekend. GALA is een door het rijk gefinancierde opdracht waarvoor het college financieel verantwoording aflegt en het Rijk de kaders heeft meegegeven. GALA beoogt een integrale aanpak. Het gaat concreet om:

- Lokaal sportakkoord en lokaal preventieakkoord (Op je Best);
- Sport, bewegen en cultuur (Brede regeling combinatiefunctie);
- Terugdringen gezondheidsachterstanden;
- Mentale gezondheid;
- Leefomgeving;
- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek;
- Versterken sociale basis;
- Mantelzorg en respijtzorg;
- Eén tegen eenzaamheid;
- Ketenaanpakken (kansrijke start, valpreventie, Welzijn op recept, aanpak overgewicht en obesitas volwassenen en kinderen
- Versterking kennis- en adviesfunctie GGD;

Twentse Koers

Twentse Koers is een strategische samenwerking tussen de veertien Twentse gemeenten, Menzis, SamenTwente en provincie Overijssel. Samen koersen de partijen op gezondheid, passende zorg en ondersteuning in Twente, om de zorg en ondersteuning kwalitatief goed, beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar te houden. Hierbij zijn meer dan 300 partners in het werkveld, zoals zorgaanbieders, welzijnsstichtingen, huisartsen, onderwijsinstellingen en inwonersinitiatieven betrokken. Twentse Koers versterkt de samenwerking tussen het publieke, medische en sociale domein. Het gaat in feite om de inzet op preventie, om maatwerkvoorzieningen en de bijbehorende druk op de zorg zoveel mogelijk te voorkomen.

4. Cultuur en Sport

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten heeft een rijke cultuur, veel sportverenigingen en inwoners die los van verenigingen met plezier bewegen. Sport en cultuur zijn onmisbaar voor een gezonde maatschappij, deelname aan de samenleving en onderlinge verbondenheid. Ontspanning en rust zijn belangrijk in onze drukke samenleving, omdat het plezier en saamhorigheid geeft. Sport en cultuur zijn daarnaast belangrijke voorliggende voorzieningen die kunnen voorkomen dat onze inwoners meer zorg en ondersteuning nodig hebben.

Cultuur

Cultuur zegt iets over de geschiedenis, de identiteit en de toekomst van Rijssen-Holten. Samen met partners gaan we aan de slag met een visie op cultuur waarin aandacht is voor verschillende initiatieven en partijen, cultuureducatie en het belang van ons cultuur-historisch erfgoed. We houden hierbij de subsidiestromen in de gaten en ondersteunen verenigingen bij aanvragen als dit nodig is. De bibliotheken in Rijssen-Holten hebben niet slechts een klassieke uitleenfunctie, maar een brede maatschappelijke functie waarbij lezen, leren, ontmoeten en verblijven centraal staan. Samenwerking met het onderwijs of zorgpartners is hierin dan ook belangrijk. We vinden het essentieel dat onze gemeente een breed en toegankelijk muziekonderwijs heeft en stimuleren een actieve samenwerking tussen verschillende aanbieders. Ook willen we een versnelde uitvoering van het masterplan Oosterhof.

Sport en bewegen

Bewegen en sporten is van levensbelang en gaat verder dan sporten in competitief of verenigingsverband. Plezier in sporten is een doel op zich en verenigingen maken dit mogelijk. Samen met lokale partners en verenigingen pakken we het preventie- en het sportakkoord stevig op. We zorgen ervoor dat de basisvoorzieningen op orde zijn en hebben aandacht voor de inrichting van onze openbare ruimte om bewegen en sporten te bevorderen. We vinden het belangrijk dat alle kinderen in Rijssen-Holten kunnen zwemmen.

Daarom krijgen kinderen die met hun ouders gaan zwemmen tegen gereduceerd tarief toegang tot onze baden.

Evenementen

Evenementen zijn een belangrijk onderdeel van de culturele activiteiten in Rijssen-Holten. Ze geven kleur aan onze kernen en trekken bezoekers die niet uit onze gemeente komen. Daarbij hebben we oog voor de belangen van omwonenden die overlast kunnen ervaren van deze evenementen. We willen een herziening van het evenementenbeleid met duidelijke afspraken op het gebied van afval, duurzaamheid, veiligheid, geluid, volksgezondheid en toegankelijkheid. De aanvraag van een evenement maken we zo makkelijk mogelijk voor organisatoren door hen te ondersteunen als dit nodig is.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Peuterbad zwembad De Koerbelt

In 2023 is de nieuwbouw van zwembad De Koerbelt opgeleverd. De vernieuwde accommodatie omvat een geheel nieuw binnenbad, een spraypark en een gemoderniseerd wedstrijdbad. Het spraypark en het vernieuwde wedstrijdbad zijn gesitueerd op de ligweide.

Tijdens het afgelopen zomerseizoen ontving het zwembadpersoneel regelmatig meldingen van bezoekers over het ontbreken van een peuterbad in de nieuwe opzet. Dit heeft geleid tot teleurstelling bij gezinnen met jonge kinderen, die nu geen geschikte en veilige speelruimte hebben.

Om deze leemte op te vullen en het buitenterrein toegankelijker en aantrekkelijker te maken voor alle leeftijdsgroepen, is het essentieel om een extra buitenbad aan te leggen. Dit peuterbad zal niet alleen bijdragen aan een completere zwemervaring, maar ook de aantrekkelijkheid van het zwembad vergroten voor gezinnen met jonge kinderen. Zo wordt zwembad De Koerbelt een nog gastvrijere en veelzijdigere bestemming voor alle bezoekers.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Onderzoek sportaccommodaties

De sportaccommodaties in de gemeente Rijssen-Holten, met specifieke aandacht voor de sportparken De Koerbelt, 't Vletgoor en Meermanskamp, staan voor uitdagingen door veranderende behoeften en capaciteitsproblemen. De sportaccommodaties dienen niet alleen als plekken voor recreatie en sportbeoefening, maar ook als belangrijke sociale plekken voor de inwoners van de gemeente. In de loop der jaren zijn de behoeften van de gebruikers geëvolueerd, wat heeft geleid tot een veranderende vraag naar de beschikbare faciliteiten. Diverse sportverenigingen hebben een overcapaciteit, terwijl andere juist streven naar uitbreiding of modernisering van hun accommodaties. Uit eindrapport visietraject sportaccommodaties gemeente Rijssen-Holten blijkt dat actie nodig is om de sportaccommodaties toekomstbestendig te maken en ervoor te zorgen dat de infrastructuur aansluit bij de veranderende sportieve en sociale behoeften van de inwoners. Hiermee gaan we aan de slag met het uiteindelijke doel om een evenwicht te vinden tussen de beschikbare capaciteit en de behoeften van de diverse sportverenigingen, zodat de sportparken ook in de toekomst optimaal kunnen blijven functioneren.

5. Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een ondernemende gemeente. Onze ondernemers spelen een essentiële rol in de lokale economie, zorgen voor de werkgelegenheid en bevorderen daarmee de vitaliteit van Rijssen-Holten. We willen een MKB-vriendelijk klimaat, met ruimte voor ondernemerschap en aandacht voor duurzaam ondernemen. Dit vraagt een balans tussen economische groei en leefomgeving. Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk. Ook in de uitvoering van de participatiewet werken we nauw samen met ons lokale bedrijfsleven en onderwijspartners.

Levendige centra

Een levendig en aantrekkelijk centrum is van groot belang voor onze inwoners en is een visitekaartje voor bezoekers van buitenaf. We gaan voor compacte en levendige centra in onze kernen en een goed vestigingsklimaat. Leegstand gaan we tegen door creativiteit te stimuleren en ruimte te geven voor andere functies. De winkels in Rijssen blijven dicht op zondag, met respect voor de identiteit van deze kern.

Bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Rijssen-Holten zijn dé plek waar ondernemers elkaar ontmoeten, banen worden gecreëerd en werknemers de hele dag werken. Naast de in gang gezette uitbreidingen gaan we aan de slag met de herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. We sturen hierbij actief op functies op een passende plek. Samen met ondernemers bekijken we hoe we op bestaande terreinen creatief ruimte en banen kunnen creëren. We zetten in op duurzame groei, lokale werkgelegenheid en meer diversiteit in bedrijfstakken.

Grenzen aan onze groei?

De arbeidsmarkt en onze lokale ambitie vragen om groei, maar we zijn ons ervan bewust dat groei ook grenzen heeft. We maken daarom een langetermijnvisie op het gebruik van ruimte, waarin zowel ruimtelijke als sociale aspecten worden afgewogen.

Vitaal buitengebied

Rijssen-Holten heeft een vitaal buitengebied en een sterke agrarische sector. De ontwikkelingen die op deze sector afkomen zijn uitdagend. Agrarische bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om levensvatbaar te blijven, passend bij het karakter en de schaal van ons landschap. Tegelijkertijd is in het buitengebied ook ruimte voor bijvoorbeeld toerisme, verkoop van streekproducten en zorg als nevenfunctie bij agrarische bedrijven. De gemeente stimuleert deze extra of nieuwe functies. De ondersteuning van een gebiedscoördinator zetten we de komende periode voort.

Arbeidsmigranten

In Rijssen-Holten werken arbeidsmigranten die bijdragen aan onze lokale economie. Op het gebied van de huisvesting van arbeidsmigranten staan we open voor initiatieven uit het bedrijfsleven en maken we heldere afspraken. Daarbij stellen wij als gemeente duidelijke kaders en randvoorwaarden over waar, wanneer en hoe arbeidsmigranten worden gehuisvest.

Armoede

Helaas zijn er ook in Rijssen-Holten inwoners die leven in armoede. Dit uit zich in (zeer) beperkte financiële middelen of sociale uitsluiting, maar ook in gezondheidsproblematiek of kansenongelijkheid. We hebben oog voor deze verschillende vormen van armoede en de schaamte die dit met zich meebrengt. Samen met partners zetten we ons in

om armoede zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast hebben we gemeentelijke armoederegelingen die de noodzakelijke financiële ondersteuning bieden. We zorgen dat we deze actief onder de aandacht brengen.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

.

Kwalitatieve groei werklocaties

Wij willen een toekomstbestendige en duurzame ruimtelijke economische structuur in Rijssen-Holten realiseren, waarbij bedrijventerreinen optimaal worden benut, passend bij de behoeften van ondernemers en de arbeidsmarkt. Door een integrale verkenning met de transportsector brengen we in 2025 de verduurzamingsopgave en de impact op werklocaties in kaart. Daarnaast voeren we een kwantitatieve en kwalitatieve analyse uit met ondernemers om inzicht te krijgen in de opgave van kwalitatieve groei. Deze inzichten vormen de basis voor een ruimtelijke economische visie (onderdeel omgevingsvisie) die actief stuurt op de juiste functie op de juiste plek. Hier willen we in 2026 vervolg aan geven. Zo kunnen we tijdig en effectief schakelen om ondernemers de ruimte te bieden voor duurzame groei en werkgelegenheid.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

.

Bedrijventerreinen in voorbereiding of in uitvoering

Het nieuwe bedrijventerrein Ligtenbergerveld Oost in Rijssen is in voorbereiding. De verwerving van de gronden is in volle gang. In Holten is de uitgifte van percelen op Vletgaarsmaten 2c gestart. Op deze wijze worden ondernemers gefaciliteerd om hun activiteiten te kunnen ontplooiën.

Sociale arbeidsmarktinfrastructuur

Werk is een belangrijk onderdeel van het leven, maar niet voor iedereen is het vanzelfsprekend om duurzaam werk te vinden en te behouden. Arbeidsmarktdienstverlening ondersteunt werkzoekenden, werkenden en werkgevers, en speelt een belangrijke rol op de krappe arbeidsmarkt.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft drie landelijke ontwikkelingen ingezet om de sociale arbeidsmarktinfrastructuur te versterken:

1. Participatiewet in Balans,
2. Invoering van Regionale Werkcentra (RWC's),
3. Impuls sociale infrastructuur ontwikkelbedrijven.

In Rijssen-Holten beschikken we al over een solide basis als het gaat om de sociale arbeidsmarktinfrastructuur. Het doel is om deze infrastructuur, in lijn met de landelijke ontwikkelingen, vóór eind 2027 verder te versterken en effectiever te laten functioneren. De planning is mede afhankelijk van landelijke keuzes. Zo wordt de Participatiewet in balans stapsgewijs ingevoerd; de eerste maatregelen worden verwacht per 1 januari 2026 maar de doorlooptijd van invoering is nog onbekend. Dit kan invloed hebben op onze voortgang.

6. Wonen, Recreëren en Veiligheid

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een prachtige gemeente om te wonen en te recreëren. Wonen in een goed, duurzaam en betaalbaar huis is een basisbehoefte, geen luxe voor slechts enkelen. In een gemeente met een prachtig nationaal park zetten we volop in op vormen van recreatie die passen bij deze omgeving. Daarnaast is veiligheid een belangrijke basisvoorwaarde voor een gemeente waarin je fijn kan wonen, werken en leven.

Wonen

De lokale vraag naar betaalbare, duurzame woningen vraagt om een actief grondbeleid. Op die manier hebben we meer invloed op de kansen en behoeftes op de woningmarkt. We maken een integrale lange termijnvisie voor woningbouw (zowel op kwaliteit als kwantiteit) die aansluit op de lokale vraag en duurzame opgaves, maar die ook rekening houdt met de schaarse beschikbare ruimte. We hebben hierbij specifiek aandacht voor voldoende betaalbare huur- en koopwoningen, waarbij we ook kijken naar stimuleringsmaatregelen voor de betaalbaarheid van de sociale sector. Ook stimuleren en faciliteren we innovatieve woonvormen.

Recreatie en toerisme

Onze gemeente is een prachtige plek om te recreëren en te ontspannen. We gaan aan de slag met de nieuwe visie op recreatie en toerisme waarbij de begrippen duurzaam, actief en gezond centraal staan. De fiets- en wandelroutes in onze gemeente zijn belangrijke trekpleisters waarin we willen investeren. Er is ruimte voor het verhogen van de toeristenbelasting om deze investeringen te kunnen doen. Samen met onze partners promoten we daarnaast het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Ook willen we onze recreatiewoningen en parken vitaal en veilig houden. Hierover gaan we in gesprek met eigenaren, besturen en bewoners.

Veiligheid

Iedereen wil zich veilig voelen in de eigen leefomgeving. We werken daarom actief en wijkgericht samen met onder andere inwoners, maatschappelijke partners, politie, ondernemers en woningcorporaties op het gebied van veiligheid. Vroegtijdige signalering vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van wijkagenten en gemeentelijke handhavers. We zetten niet alleen in op veiligheid op straat, maar hebben ook aandacht voor een veilige thuissituatie waarin kinderen liefdevol opgroeien.

Ondermijning

Ondermijning is een steeds vaker voorkomend fenomeen dat vraagt om een lokale aanpak. We willen de komende jaren de bestaande aanpak tegen ondermijning intensiveren en zijn ons ervan bewust dat dit arbeidsintensief is. Tegen georganiseerde criminaliteit - bijvoorbeeld in ons buitengebied - treden wij hard op in samenwerking met justitiële partners, inwoners, ondernemers, politie en handhavers. Ook de wet Bibob passen we toe om schimmige activiteiten te stoppen.

Drugsproblematiek

De zorgen rondom drugsproblematiek in Rijssen-Holten zijn de afgelopen jaren toegenomen. Overlast gaat te vaak gepaard met drugs en geweld en zorgt ervoor dat al kwetsbare jongeren verder afglijden. Samen met partners zetten we in op een integrale aanpak om problematiek vroeg te signaleren en structurele oplossingen te vinden. Hierbij gaan we wijkgericht en met behulp van data aan de slag. Zorg en veiligheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Aan de voorkant zetten we dan ook in op preventie en voorlichting, aan de achterkant hebben we een zerotolerancebeleid als het gaat over handhaving.

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Impuls recreatie en toerisme

In Rijssen-Holten streven we naar een duurzame, toegankelijke en gastvrije toeristische sector die bijdraagt aan brede welvaart door evenwicht te vinden tussen natuurbehoud, recreatie en economische ontwikkeling. We versterken onze unieke identiteit door samen te werken met lokale ondernemers en regio's aan een dynamisch en samenhangende toeristische sector, waarin natuur, cultuurhistorie met het Hanzeverleden centraal staat. Met een sterk verhaal en focus op kwaliteit (en minder op kwantiteit) en beleving investeren we in een toekomstbestendige sector die aansluit bij de wensen van inwoners en bezoekers.

Het college gaat aan de slag met de uitvoering, dit aan de hand van de verhoging van de toeristenbelasting die stapsgewijs wordt doorgevoerd met 4 keer €0,20.

De thema's van het uitvoeringsprogramma zijn gericht op:

- beschermen: o.a. recreatieve zonering en spreiding
- benutten: o.a. duurzame recreatie en kwaliteitsimpuls routestructuren
- bevorderen: o.a. ontwikkelingen en realiseren start - en informatiepunten
- faciliteren: o.a. regionale samenwerking en doorontwikkeling recreatiesector/marketing organisatie-structuur.

Omzetten formatie 0.5 fte BOA van tijdelijk naar structureel

Door de tijdelijke 0,5 formatie-uitbreiding (die al ingevuld is) om te zetten naar vaste formatie wordt voldaan aan de wens van de raad.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Asielzoekerscentrum Holten

Het AZC in Holten is in bedrijf. We voldoen daarmee aan onze plicht om bij te dragen aan de opvang van vluchtelingen. Wat betreft de huisvesting van statushouders lopen we licht achter bij de taakstelling maar we ondernemen actie om dit in te lopen. Vermeldenswaardig is dat de provincie Overijssel, in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht, weliswaar de achterstand bij de huisvesting van statushouders heeft geconstateerd maar ook het volgende opmerkt: "*Gemeente Rijssen-Holten zet zich sterk in voor asielopvang en daarvoor heeft de provincie Overijssel veel waardering.*"

Landelijk gebied

In juni 2025 staat de vaststelling van de Visie Vrijtijdseconomie door de raad gepland. Ook volgt er een uitvoeringsprogramma. De visie en de uitvoering daarvan moeten zorgen voor een kwalitatieve impuls voor de recreatieve infrastructuur.

We zijn met buurgemeenten in overleg om te bezien hoe we kunnen omgaan met het landelijk gebied. Zaken als stikstofdepositie, kavelruil en grondbezit spelen een rol bij de wijze waarop we met het agrarisch gebied kunnen omgaan. Zo zijn wij voornemens om in navolging van de gemeente Wierden een nulmeting te gaan doen om te

bezien waar welke mogelijkheden nog zijn. De raad is bij raadsbrief van april 2024 meegenomen in de ontwikkelingen die spelen. Tijdens de bestuurlijke heisessie West-Twente op 14 februari 2025 is afgesproken een gezamenlijke inventarisatie op te zetten naar voorbeeld van Wierden. Deze moet inzicht geven in kansen en knelpunten in het landelijk gebied. Een notitie met vier varianten voor de opzet is opgesteld, zodat al stappen gezet kunnen worden vooruitlopend op verdere besluitvorming aan de gebiedstafel.

Daar borduren wij op voort maar hebben ook nieuwe initiatieven genomen door bijvoorbeeld het landelijk gebied te agenderen in de Twenteboard via BOSS (Bestuurlijk Overleg Sociaal-Economische Structuurversterking Twente, het afstemmingsoverleg voor de overheidspoot in de Twenteboard) met als doel het thema te borgen in de strategie van de Twenteboard en waar mogelijk financiering te krijgen om de opgaves het hoofd te bieden. Zeker nu het PPLG is stopgezet, is de urgentie groot om samen te werken aan en te streven naar een gezonde en duurzame toekomst van ons buitengebied met krachtige kernen, een vitaal en mooi buitengebied, kwalitatief hoogwaardige natuur en ruimte voor ondernemers / agrariërs daarbinnen met als doel ons buitenbied ook voor de toekomstige generaties leefbaar te houden.

Wonen

De woningbouw capaciteit hebben we op orde en hier geven we uitvoering aan. Het streven is om jaarlijks 300 woning toe te voegen.

In het kader van wonen proberen we verder te kijken dan de waan van de dag. Er wordt met name nagedacht over inbreidingsmogelijkheden. Inbreiding in de stationsomgevingen. maar ook andere inbreidingsmogelijkheden worden onderzocht. Dit heeft ook een link met de position paper die Rijssen-Holten heeft laten opstellen als input voor de Regionale Ontwikkelstrategie Twente. Verder wordt nagedacht over (pre)mantelzorgwoningen en over de inzet van PleQwonen. PleQ stimuleert en faciliteert het creëren van extra woonplekken binnen de huidige woningvoorraad. Daarnaast zijn we voor de wijken de Banis en de Liezen bezig met het voorbereiden van nieuwe plancapaciteit. Op deze wijze zijn wij, naast het bouwen van honderden woningen in de uitbreidingsgebieden, creatief en toekomstgericht bezig met het oplossen van de woonproblematiek.

7. Wijken

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Mooie en groene wijken dragen bij aan de leefbaarheid en veiligheid en nodigen inwoners uit om naar buiten te gaan, te ontmoeten en te bewegen. Initiatieven van inwoners spelen hierin een grote rol en willen we stimuleren. Daarnaast gaan we aan de slag met een mobiliteitsvisie waarin we duurzame keuzes aanmoedigen en ondersteunen.

Mobiliteit

We willen een brede visie op mobiliteit met aandacht voor fietsen, wandelen, gemotoriseerd verkeer, openbaar vervoer, ontsluiting van de hoofdwegen en een passende inrichting van de openbare ruimte. Deze visie moet landen in een uitvoeringsprogramma voor meerdere jaren. Hierbij ondersteunen we duurzame keuzes door bijvoorbeeld in te zetten op verkeersluwe centra, het gebruik van openbaar vervoer zoals TwentsFlex en een goede laadinfrastructuur. We stimuleren in onze visie actief het gebruik van de fiets door onze fietsstructuur te optimaliseren en aandacht te hebben voor een veilige (school)omgeving voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Daarnaast stimuleren we de scheiding van verschillende verkeersdeelnemers. Het parkeerbeleid en de parkeernormen moeten daarnaast aansluiten op onze mobiliteitsvisie. Concreet willen we in Holten de Dorpsstraat tussen de Kerkstraat en Larenseweg afsluiten voor gemotoriseerd verkeer, een versnelde aanleg van een tweede ontsluiting van de Kalfstermansweide en een stevige lobby voor een ongelijkvloerse kruising met het spoor op de N350. Ook willen we de veiligheid van de Haarstraat en het Hogepad in Rijssen verbeteren en aandacht voor gevaarlijke kruispunten zoals bijvoorbeeld bij de Dorperdijk en de Enterstraat.

Groene wijken

Het veranderende klimaat zorgt voor hetere zomerdagen en zwaardere stortbuien die gevolgen hebben voor de leefbaarheid van onze buurten. We willen groene en veilige wijken en hebben hierbij specifiek aandacht voor klimaatadaptatie en de gevolgen van hittestress, maar ook voor veiligheid en sociale aspecten. We zetten daarnaast actief in op het behoud, onderhoud en toevoegen van kwalitatief waardevol groen, waaronder bomen. Onze inwoners zijn sterk betrokken bij hun eigen leefomgeving en de inrichting van de openbare ruimte. We stimuleren en ondersteunen daarom buurt- of inwonersinitiatieven die de leefbaarheid vergroten. Inwoners kunnen bijvoorbeeld gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan en draagvlak hebben. Daarnaast benutten we de natuurlijke momenten om investeringen te doen in wegreconstructies.

Thema duurzaamheid uit Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten is nu een prachtige gemeente, maar moet ook voor toekomstige generaties een fijn, mooi en leefbaar thuis zijn. De komende vier jaar staat de duurzame groei en ontwikkeling van deze gemeente centraal. We zetten in op de transitie naar schone energie, een toekomstbestendige leefomgeving en hebben aandacht voor biodiversiteit. De lasten van die veranderingen verdelen we eerlijk, met oog voor sociale gevolgen en voldoende draagvlak.

Rol van de gemeente

De veranderingen hebben gevolgen voor iedereen en daarom kiezen wij voor een wijk- en bewonersgerichte aanpak. Onze rol is het stimuleren, aanjagen en ondersteunen van initiatieven van inwoners en ondernemers, maar we voelen ook een verantwoordelijkheid om zelf een rol te pakken als kansen zich voordoen, opgaves niet in de samenleving worden opgepakt of de situatie daarom vraagt. Per initiatief bekijken we in overleg wat een passende rol is. We vinden het daarbij belangrijk dat de rendementen van de duurzaamheidsontwikkelingen ten goede komen aan onze lokale samenleving. Het GroenDoen-initiatief - dat de landelijke doelstellingen als uitgangspunt heeft - volgen we met vertrouwen en belangstelling tot het voorjaar 2023. Als hiermee de lokale doelstellingen van de raad niet worden behaald, gaan we opnieuw met elkaar in gesprek en vindt er een heroriëntatie op het proces plaats.

Duurzame investeringen

We volgen de landelijke doelstellingen als het gaat over het afscheid nemen van fossiele brandstoffen. Dit betekent dat we in 2030 naar 49% minder CO₂-uitstoot willen ten opzichte van 1990 en in 2050 inzetten op 95% CO₂-reductie

ten opzichte van 1990. We stimuleren en investeren in de isolatie van bestaande woningen en intensiveren de inzet van zon op dak. Daarnaast staan we open voor innovatieve oplossingen. Uiteraard geven we zelf het goede voorbeeld door onze eigen gebouwen verder te verduurzamen.

Biodiversiteit

Voor veel planten en dieren is Rijssen-Holten ook een thuis. Bij de groei en ontwikkeling van onze gemeente hebben we oog voor biodiversiteit. De experimenten met bloemrijke akkerranden maken we structureel en we benutten in onze wijken de kansen voor het vergroten van biodiversiteit.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Energielening

Huiseigenaren moeten investeren in de verduurzaming van hun huis. Dit betaalt zich uit in een (blijvend) lagere energierekening, maar niet iedereen kan de voorinvestering doen. Een energie(verzilver-)lening kan deze drempel weg nemen. De gemeente biedt deze leningen al aan (2023-2025) en we stellen voor ook daarna (2026-2029) de energieleningen beschikbaar te stellen voor onze huiseigenaren. De leningen kunnen overigens ook ingezet worden voor het levensloopbestendig maken van bestaande woningen.

Reconstructie Opbroekweg

Aan de Opbroekweg zijn meerdere sportverenigingen gevestigd. Deze verenigingen (tennis, padel, schaatsen en voetbal) groeien en het aantal verkeersbewegingen op de Opbroekweg blijft toenemen. Ook is de Opbroekweg een drukke fietsroute voor scholieren van en naar SG Reggesteyn en vanuit de woonwijk in opbouw 't Opbroek naar de sportvoorzieningen. De huidige wegbreedte is onvoldoende om elkaar met twee auto's veilig te kunnen passeren. Ook om fietsers goed te passeren is de huidige asfaltbaan te smal. In 2021 is de asfaltrijbaan eenvoudig overlaagd, is openbare verlichting geplaatst en de berm en zijn met puin verhard. Dit blijft gevaarlijke situaties opleveren. Een goede en veilige ontsluiting voor deze sportzone blijft dan ook noodzakelijk.

Subsidie voor groen- en watermaatregelen

De gevolgen van verstedelijking en klimaatverandering zijn meer en meer merkbaar. Lange warme en droge periodes kunnen leiden tot hittestress en hevige stortbuien kunnen zorgen voor wateroverlast, vooral in de bebouwde kom. De gemeente zelf neemt allerlei maatregelen om dit tegen te gaan maar de openbare ruimte is maar een klein deel van de totale buitenruimte. We willen daarom ook onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bewustmaken en stimuleren om beter om te gaan met hitte en water, door bijvoorbeeld verharde oppervlakken te vergroenen, bomen te planten en de regenpijp af te koppelen. De subsidie voor groen- en watermaatregelen loopt nu een jaar en er wordt veel gebruik van gemaakt. Dit voorstel is om vanaf 2026 ook budget beschikbaar te hebben.

Uitvoering mobiliteitsprogramma

In november 2024 heeft de gemeenteraad de visie op mobiliteit en het uitvoeringsprogramma mobiliteit vastgesteld. De voor het uitvoeringsprogramma benodigde middelen zijn door de raad beschikbaar gesteld. Het uitvoeringsprogramma loopt tot en met 2026 en voorziet daarmee nog niet in de volledige uitvoering van alle mobiliteitsambities uit de visie op mobiliteit.

Een bredere en langere doorkijk op de uitvoering van deze ambities is vastgelegd in de uitvoeringsagenda mobiliteit, die loopt tot 2030. Om de continuïteit van mobiliteitsprojecten te waarborgen, wordt voorgesteld om nu ook de benodigde incidentele middelen uit de jaarschijf 2027 beschikbaar te stellen. Hiermee kan uitvoering worden gegeven aan de voor dat jaar geplande incidentele mobiliteitsprojecten, zoals het afsluiten van de Bereklaauw en de Nijverdalseweg, het voeren van verkeerscampagnes en het verbeteren van de toegankelijkheid van haltes.

Uitvoeringsbudget duurzaamheid

De huidige Duurzaamheidsvisie liep tot en met 2024. De geactualiseerde visie is opgenomen in de Omgevingsvisie. In 2025 wordt voor de uitvoering een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit zal ook in de jaren 2026-2029 doorlopen. In het uitvoeringsprogramma wordt benoemd aan welke mondiale, Europese, landelijke en regionale doelstellingen we werken en welke acties we nemen om deze doelstellingen te bereiken. Voor deze uitvoering wordt voor de periode 2026-2029 budget gevraagd dat in lijn ligt met de eerdere budgetten. Er kan inhoudelijk gedacht worden aan onder andere:

- (Technische) ondersteuning opstellen/uitvoeren beleid
- Wijkuitvoeringsplannen (warmtescans, verduurzamingsacties)
- Stimulering bijdrage voor niet particuliere verduurzamingsprojecten
- Acties voor inwoners (o.a. week van de circulaire economie)
- Communicatiemiddelen (onder andere flyers en dergelijke)
- Datagedreven werken (online dashboard)

Dekking vindt plaats uit de al eerder lokaal ter beschikking gestelde middelen voor energie-armoede.

Verduurzaming gemeentelijke gebouwen

Gemeentelijke gebouwen moeten wettelijk voldoen aan de gestelde duurzaamheidsdoelstellingen 2030-2050. Om dit een belangrijke impuls te geven kunnen gebouw eigenaren vanaf juni 2025 Dumava subsidie aanvragen. Voorwaarde hierbij is dat minimaal 3 energielabel stappen gemaakt worden. De subsidie kan individueel mogelijk oplopen tot 40% van de investeringskosten die betrekking hebben op verduurzaming van vastgoed. De toewijzing vindt afhankelijk van beschikbaar budget plaats op basis van loting. Panden die hiervoor in aanmerking kunnen komen zijn: het Parkgebouw, Pand 11 en gymlokaal Kroonweide te Rijssen, het Kulturhus Smidsbelt, Kulturhus Tuinstraat en gymlokaal Lageweg te Holten. Door de verduurzamingswerkzaamheden gelijktijdig met het basis grootonderhoud uit te voeren biedt dit unieke synergie voordelen. De werkelijke investeringen en besparingen kunnen pas definitief vastgesteld worden na toekenning van de subsidie. Als de politieke toestemming hiervoor is kan direct worden gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Uitgaven die eerder komen kunnen tijdelijk gedekt worden uit de reserve gebouwenbeheer. Dekking vindt deels plaats uit de subsidie.

Wegreconstructies Plan Zuid

Reconstructie van diverse wegen in Plan Zuid. Hierbij willen we in 2026 het project voorbereiden en in de jaren 2027 t/m 2029 de reconstructies uitvoeren. Reconstructie omvat, naast het vervangen van de bestaande riolering, tevens het uitvoeren van klimaatmaatregelen zoals de bestrijding van wateroverlast, droogte en hittestress. Ook zal de openbare ruimte worden vergroend conform de groenvisie en duurzaamveilig worden ingericht conform de mobiliteitsvisie.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Energie Strategie Twente

Nu de grootschalige opwek van elektriciteit met wind en zon niet meer in RES-verband wordt bepaald zal de samenwerking op de onderwerpen warmtetransitie, energie-infrastructuur, lokaal eigendom, kennisopbouw en innovatie worden vormgegeven. Met een Energiestrategie Twente 2.0 geven wij een nieuwe impuls aan de samenwerking met nieuwe samenwerkingsafspraken. Uiteraard binnen het kader van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie. In Twente willen we breder kijken naar de energietransitie-opgaven dan voorheen. We maken afspraken over uitvoering van beleid en leggen elkaar geen beleidsdoelen op. Vooraf maken we afspraken over de uitgangspunten voor deze samenwerking. De Energiestrategie Twente 2.0 is een doorstart op basis van gewijzigde afspraken. De commissie Grondgebied van 16 januari 2025 heeft input gegeven die het college mee zal nemen naar het vervolg.

Warmteprogramma

Alle gemeenten leggen uiterlijk eind 2026 in een warmteprogramma vast welke wijken, buurten en dorpskernen voor 2035 van het aardgas afgaan en hoe. Hiermee zijn we inmiddels aan de slag. De raad is in mei 2025 meegenomen in een themabijeenkomst over dit warmteprogramma.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicotabel

Weerstandsvermogen

Na evaluatie heeft de gemeenteraad op 15 november 2019 de systematiek, norm en samenstelling van het weerstandsvermogen gehandhaafd en opnieuw vastgesteld.

Doelstellingen gemeenteraad

- risico's op geld waarderen;
- op geld gewaardeerde risico's afzetten tegen weerstandsvermogen;
- transparante systematiek.

De systematiek

- belangrijke risico's identificeren en voorzien van een realistisch scenario (bijv. 2% korting gemeentefonds);
- financiële effecten van scenario's berekenen waarbij structureel en incidenteel onder één noemer worden gebracht;
- kansberekening geven bij elk benoemd risico(scenario) > laag=25%; midden=50% en hoog=75%;
- er ontstaan 4 uitkomsten te weten: laag; midden; hoog en prognose (de kans-inschatting);
- de uitkomsten worden in een matrix gezet evenals de aanwezige weerstandscapaciteit;
- de weerstandscapaciteit wordt gedeeld door het totale risicobedrag wat een ratio oplevert;
- vooral bij structurele risico's zoals gemeentefonds is weerstandsvermogen bedoeld als overbruggingsvermogen totdat de begroting weer sluitend is. Dit betekent dat niet het hele risicobedrag ten laste van de weerstandscapaciteit komt maar alleen de tijdelijke dekking waarbij het uitgangspunt is dat de tegenvaller gefaseerd wordt geabsorbeerd in de begroting;
- bij structurele risico's moet tevens doorlopend een actueel risicoprofiel gemaakt worden (dit kan de kans-inschatting maar ook de scenario-omvang betreffen);
- de laatste 2 items zijn verwerkt in een rekenmodel dat laat zien wat de gevolgen zijn van de doorrekening van de risico's en het nieuwe berekende risicoprofiel (risicosimulatie);
- na risicosimulatie ontstaat een nieuw (prognose)risicoprofiel en een bijgesteld weerstandsvermogen;
- de ratio uit de risicosimulatie geeft een accurater beeld omdat deze rekening houdt met het vermogen van de organisatie structurele tegenvallers gefaseerd op te lossen;
- de ratio uit de risicosimulatie wordt dan ook gebruikt voor de bepaling van het gewenste weerstandsvermogen;
- de gemeenteraad stelt de gewenste norm (ratio) vast;
- op basis van de waarderingstabel van de NAR (zie onderstaande tabel) heeft de raad de norm vastgesteld op de bandbreedte 1 tot 1,4.
-
-

Weerstandsvermogen	Betekenis
>2,0	uitstekend
1,4-2,0	Ruim voldoende

1,0-1,4	Voldoende
0,8-1,0	Matig
0,6-0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

- De raad heeft aan de beschikking over c.q. het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:
 - bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
 - bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
 - daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Kanttekeningen

- het gaat om onzekere gebeurtenissen en niet om verwachtingen;
- de keuze van de scenario's is gebaseerd op expert judgement en daarom arbitrair;
- de risicosimulatie gaat ervan uit dat alle risico's zich voordoen. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Daar staat tegenover dat alle risico's ook niet in beeld zijn. Verder gaat er een dempend effect uit van de kansinschatting: een laag ingeschat risico telt minder zwaar mee in de simulatie. Ook is er in sommige gevallen een onderlinge relatie tussen risico's, bijvoorbeeld in het geval deze conjunctureel gerelateerd zijn;
- de risicosimulatie gaat uit van een "zelfoplossend" vermogen van de organisatie bij structurele risico's.

Actuele situatie april 2025

Het geactualiseerde risicoprofiel levert de volgende matrixen op:

	L(aag)	M(idden)	H(oog)	P(rognose)
Risico's (in mln €)	20,4	36,2	52,1	28,8
Weerstandscapaciteit (in mln €)	64,1	64,1	64,1	64,1
Ruimte/tekort (in mln €)	43,7	27,9	12,0	35,3
Kengetal W/R	3,1	1,8	1,2	2,2

Risicosimulatie

De ratio (kengetal W/R) na simulatie komt uit op 2,37, "uitstekend" en is daarmee hoger dan de door de gemeenteraad vereiste bandbreedte "voldoende"(1,0 - 1,4).

De geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in onderstaande tabel. Bij elk risico wordt een scenario verondersteld. Vervolgens wordt de kans ingeschat van realisatie van het scenario. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de indeling laag (25%); midden (50%) en hoog (75%).

	P(rognoze)
Risico's na simulatie (in mln €)	25,7
Weerstandscapaciteit na simulatie (in mln €)	60,9
Ruimte/tekort na simulatie (in mln €)	35,2
Kengetal W/R na simulatie	2,37

Risicotabel

								bedragen x € 1.000			
					Kans *)				Na Simulatie		
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog		Impact	Kans op optreden risico's	
STRUCTURELE RISICO'S											
1	Gemeentefonds	Korting	2% korting	1.500	375	750	1.125	Laag	1.493	Laag	373
2	Sociaal domein Wmo	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	630	158	315	473	Midden	599	Midden	300
3	Sociaal domein Jeugd	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	1.520	380	760	1.140	Midden	1.444	Midden	722
4	Wmo (huishoudelijke hulp)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	480	120	240	360	Laag	468	Laag	117
5	Participatiebudget (voormalig WWB, IOAW/IOAZ)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	760	190	380	570	Midden	722	Laag	181
6	Leerlingenvervoer	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	190	48	95	143	Midden	181	Laag	45
7	Dividenden	Lagere uitkering	10% structurele raming	108	27	54	81	Laag	105	Laag	27
8	Rente/financiering	Stijging	1% van gemiddelde herfinancierings- behoefte	61	16	31	46	Midden	61	Midden	31
9	SamenTwente	Hogere bijdrage	pm								
10	Vastgoed/verhuur	Inkomstenderving	10% inkomstenderving	190	48	95	143	Laag	185	Laag	47
totaal structurele risico's		totaal scenario's structurele risico's		5.439	1.362	2.720	4.081		5.258		1.842
		totaal prognose structurele risico's			2.151						
INCIDENTELE RISICO'S											
					Kans *)						
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog				
11	Arbeidsongeschikt- heidsrisico's gemeentebestuurders	Extra loon- en wachtgeldbetalingen	33% van maximum	2.100	525	1.050	1.575	Midden			
12	Infrastructurele projecten	Uitvoering	10% onderhanden werk	400	100	200	300	Laag			
13	Stadsbank Oost-Nederland	Exploitatieverliezen	pm								
14	Directe borgstellingen	Wanbetaling	5% van € 1,2 miljoen	60	15	30	45	Laag			
15	Indirecte borgstellingen	Inroepen borgstelling	2,5% van € 101,7 miljoen	2.500	625	1.250	1.875	Laag			
16	ICT	bedrijfsvoering	€ 4 miljoen	4.000	1.000	2.000	3.000	Laag			
17	Grondexploitatie; obv risicologboek; geldt voor elk scenario	Vertraging uitgifte; afwaardering gronden etc.	€ 6 miljoen	4.500	4.500	4.500	4.500	*			
totaal incidentele risico's		totaal scenario's incidentele risico's			6.765	9.030	11.295				
		totaal prognose incidentele risico's			7.290						7.290
		Totaal prognose structurele en incidentele risico's, waarbij structurele risico's zijn vermenigvuldigd met factor 10			28.800						25.710
	* gewogen gemiddelde uit het het risicologboek van de grondexploitaties.										

Toelichting risicotabel

Algemeen beeld

De onzekerheid over de macro-economische ontwikkeling blijft onverminderd groot. Geopolitieke onrust zorgt voor extra onzekerheid.

Het Centraal Plan Bureau heeft in februari 2025 de nieuwste raming in het Centraal Economisch Plan gepubliceerd. Het CPB verwacht de komende jaren een gematigde groei van de Nederlandse economie. Verwacht wordt dat de koopkracht in 2025 en 2026 groeit en de armoede afneemt. Ook is het economisch beeld voor de middellange termijn gunstiger dan eerder verwacht door een hogere arbeidsparticipatie en lagere werkloosheid. De overheidsfinanciën vallen daardoor ook beter uit, al neemt het tekort op middellange termijn nog steeds toe. Dit komt vooral door oplopende kosten voor de zorg en sociale zekerheid (mede door vergrijzing) en stijgende rente-uitgaven. Op basis van de risicotabel is de bandbreedte van de structurele risico's tussen de € 1,4 miljoen en de € 4,1 miljoen en de incidentele risico's tussen de € 6,8 miljoen en de € 11,3 miljoen. De bandbreedte (en dus de onzekerheid) blijft hiermee fors.

Van belang is dat scenario's een bandbreedte geven maar niet de betekenis hebben van onder- of bovengrenzen van toekomstige uitkomsten.

Voor de kadernota hebben we, zoals gebruikelijk, een meest waarschijnlijk scenario benoemd. Dit is per definitie onzeker.

In de begroting 2024 was de weerstandratio 2,20 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 55,5 miljoen. In deze paragraaf is de uitkomst van de weerstandratio 2,37 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 60,9 miljoen. De ratio blijft hiermee stabiel ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente (circa € 75 miljoen). Voor de gemeentefondsuitkering is normaliter de normeringssystematiek (trap-op trap-af-principe) van toepassing. Dit betekende dat de ontvangsten “mee-ademden” met de ontwikkeling van de rijksfinanciën. Hierin lag zowel een kans als een risico besloten. Ging het voorspoedig met de rijksfinanciën dan profiteerde de gemeenten mee via het gemeentefonds, maar het omgekeerde gold natuurlijk ook.

Om de stabiliteit van de algemene uitkering voor gemeenten te verbeteren, is overgegaan naar een andere financieringssysteem. Dit betekent dat het volume-access vanaf 2024 wordt gebaseerd op een 8-jarig historisch gemiddelde voor de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De financiële effecten van de nieuwe financieringssysteem zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Het risico blijft aanwezig dat de rijksoverheid op enig moment gaat bezuinigen. Dit kan resulteren in een lagere groei van het gemeentefonds. Ook kunnen mutaties in de maatstaven, op basis waarvan het gemeentefonds wordt berekend, aanzienlijke effecten hebben op de hoogte van de algemene uitkering, zowel negatief als positief. Een nieuw risico is dat de regering de specifieke uitkeringen wil overhevelen naar het gemeentefonds, maar wel een budgetkorting van 10 procent toepast. Ook zijn de financiële gevolgen voor de gemeente van de landelijke invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg niet duidelijk.

Voor de eerstvolgende jaren schatten wij het risico op verlaging van de algemene uitkering in als beperkt. We hebben de risico-inschatting gehandhaafd op laag.

Als scenario houden we een korting van circa 2% aan. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,5 miljoen.

2. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Wmo)

Het is bekend dat er forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen. Door vergrijzing, het langer thuis blijven wonen en het tekort aan geschikte woningen/woonvormen neemt de druk op de Wmo toe. Bij gebrek aan geschikte woningen kan het primaat van verhuizen niet worden toegepast en wordt er vaker voor een woningaanpassing gekozen bijvoorbeeld. Hoewel we hiervoor in principe worden gecompenseerd door het Rijk is het

risico aanwezig dat de compensatie onvoldoende is. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We laten de risico-inschatting staan op midden.

3. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Jeugd)

Het is bekend dat er ook forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen.

Voor het onderdeel jeugd zijn er verschillende risico's. De impact van deze risico's is (nog) niet duidelijk. Het gaat hierbij onder andere om de volgende landelijke en regionale ontwikkelingen: Hervormingsagenda jeugd, Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, Samenwerkingsagenda Twente, ombouw 3-mileusvoorzieningen, afbouw jeugdzorgplus en structurele toename van de adviezen en meldingen bij Veilig Thuis Twente. Met betrekking tot de nieuwe inkoop jeugd (inclusief uitgangspunten AMvB Reëel tarief) zijn op basis van een impactanalyse verschillende scenario's opgesteld, waarvan in het perspectief rekening is gehouden met het midden scenario. Er blijken echter op enkele onderdelen van de inkoop bij de implementatie problemen aan de oppervlakte te komen, die mogelijk een extra financiële impact kunnen krijgen. Het middenscenario kan hierbij gedeeltelijk onder druk komen te staan. Dit betreft de onderdelen gezinshuizen, het onderscheid begeleiding en behandeling, begeleiding groep basis en groep intensief. Ook voor het onderdeel jeugd zijn er dus diverse onzekerheden en risico's. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We hebben de risico-inschatting vóór simulatie verlaagd van hoog naar midden omdat in de begroting 2025 het budget met ruim € 1 miljoen is verhoogd. Ervan uitgaande dat, indien nodig, snel en adequaat maatregelen worden genomen en wordt bijgestuurd hebben we de risico-inschatting na simulatie gehandhaafd op midden.

4. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) huishoudelijke ondersteuning

Geconstateerd kan worden dat op het terrein van de Wmo, waarvoor een opheffingsregeling geldt, sprake is van een structureel risico. Er worden meer inwoners ouder en het langer zelfstandig wonen wordt vanuit het Rijk gestimuleerd. Het gevolg is dat er een groter beroep op de Wmo-voorziening huishoudelijke ondersteuning wordt gedaan, waarbij het maar de vraag is of de compensatie van het Rijk voldoende is om de extra kosten op te vangen. Sinds 2018 wordt de huishoudelijke ondersteuning grotendeels als algemene voorziening uitgevoerd, waardoor de uitvoeringskosten laag zijn.

Vanaf 2027 geldt voor de huishoudelijke ondersteuning weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Het financieel effect hiervan is onduidelijk. Bij de invoering van het abonnementstarief enkele jaren geleden zagen we juist een extra kostenstijging. Meer inwoners vroegen huishoudelijke ondersteuning aan vanwege het lage abonnementstarief, terwijl de compensatie van het Rijk onvoldoende was. Het is de vraag wat deze omgekeerde ontwikkeling in financiële zin gaat betekenen.

Het overschrijdingsrisico is als basisscenario gezet op 10%. We hebben dit risico op laag gezet omdat de afwijkingen van dit budget ten opzichte van de raming relatief beperkt waren.

5. Inkomensdeel Participatiebudget (voormalig WWB/IOAW/IOAZ)

Voor de uitkeringen en loonkostensubsidie (LKS) verstrekt op basis van de participatiewet (inkomensdeel BUIG en LKS) ontvangt de gemeente een rijksbudget. Er is een landelijke vangnetregeling. De eigen risico drempel is 7,5%. Vergoed wordt 50% van het tekort meer dan 7,5% tot en met maximaal 12,5%. Als het tekort hoger is dan 12,5% wordt 100% vergoed. Voorwaarde is dat aangetoond kan worden dat voldoende inspanningen gepleegd zijn om het beroep op de bijstand zo klein mogelijk te houden. Een aanvullende voorwaarde is dat een referte-periode van 3 jaar van toepassing is. De laatste jaren was sprake van een overschot. De kans dat een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling is de komende jaren klein.

Sinds enkele jaren is de LKS vergoeding afzonderlijk toegevoegd aan het participatiebudget. De inzet van deze voorziening laat al jaren een stijging zien.

Als risicoscenario hebben we genomen een overschrijding van 10%. Lokaal is sprake van een stabiel uitkeringsbestand. Een mogelijke oplopende bijstandinstroom is afhankelijk van de economische gevolgen. Ondanks

de krapte op de arbeidsmarkt en de mogelijk betere kansen die dit biedt voor werkzoekenden, wordt ervaren dat de instroom van werkzoekenden in de Participatiewet dusdanige belemmeringen hebben, dat uitstroom naar betaald werk in meerdere gevallen binnen 1 jaar niet te verwachten is. Gelet op de vele economische onzekerheden hebben we daarom de risico-inschatting gehandhaafd op midden.

6. Leerlingenvervoer

Landelijk en lokaal zien we de ontwikkeling dat het 'speciaal onderwijs' groeit. In ons geval heeft dat direct de consequentie dat leerlingenvervoer ingezet moet worden omdat (muv SBO De Elimschool) alle vormen van speciaal onderwijs buiten onze gemeente zijn gevestigd. Daar komt bij dat we de laatste jaren een toename zien van leerlingen die, ondanks passend onderwijs, toch speciaal onderwijs moeten volgen. En in ons geval vrijwel automatisch ook in het leerlingenvervoer terecht komen. In cijfers uitgedrukt: aantal leerlingen in het leerlingenvervoer schooljaar 2022-2023: 236, schooljaar 2023-2024: 253 en 2024-2025: 268. Er is dus een nominale stijging van het aantal leerlingen ondanks de onderstaande ontwikkelingen:

- J. Fruytier SG is op de locatie in Rijssen ingaande het schooljaar 2024-2025 gestart met cluster 4 VSO (Obadja). Gestart is met het 1e leerjaar, dit wordt telkens met 1 leerjaar uitgebreid. Dat heeft een positief effect op de kosten én de aantallen in het leerlingenvervoer (minder méérkosten).
- Daarnaast wordt ingaande het schooljaar 2023-2024 op de locatie van Het Palet in Rijssen (voormalige OBS De Salto) aan alle NT-2 leerlingen uit onze gemeente les gegeven. Daardoor is het leerlingenvervoer naar de locatie in Almelo vervallen wat ook een positief effect op de kosten en de aantallen heeft gehad.

Verder is een nieuwe verordening leerlingenvervoer in voorbereiding, die ingaande het schooljaar 2025/2026 van kracht wordt. Op basis daarvan zal meer ingestoken worden op het opstellen van vervoersplannen met ouders/leerlingen, waarbij in gesprekken nadrukkelijk de eigen vervoersmogelijkheden (ouders vervoeren zelf, leerling gaat met OV of zelf fietsen en daarvoor E-bike verstrekken) onderzocht worden. De verwachting is dat hiermee ook besparingen kunnen worden gerealiseerd.

De laatste jaren waren er budgetoverschrijdingen. Het budget is hierop deels bijgesteld. Voor het resterende deel blijven risico's op overschrijding bestaan, hoewel er diverse stappen worden gezet om de kosten te verminderen. We hebben het risico vooralsnog gehandhaafd op midden.

7. Dividenden

De gemeente ontvangt een aanzienlijk bedrag aan dividend (onder andere van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Twence). De kans op het risicoscenario van een negatieve afwijking van 10% schatten we laag in.

8. Rente

Over de ontwikkeling van de rente bestaat veel onzekerheid. Oplopende inflatie kan een bedreiging vormen en leiden tot hogere rentevoeten.

De leningportefeuille bedraagt ongeveer € 61 miljoen. Van een gemiddelde herfinancieringsbehoefte van een tiende deel van de portefeuille is het renterisico van 1% gelijk aan € 61.000.

Voor 2024 is de gemiddelde rentevoet 3,4 %. De kans dat geld tegen hogere tarieven aangetrokken moet worden, schatten we gemiddeld in.

9. SamenTwente

SamenTwente voert zijn eigen risicomanagement, ook hier wordt gewerkt met een weerstandsratio.

In de ontwerp-begroting 2026 van SamenTwente is de ratio becijferd op 0,69 en is daarmee lager dan de afgesproken bandbreedte van 0,8 en 1,0. Omdat SamenTwente een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

10. Vastgoed

We gaan uit van een risico van huurderiving van gemeentelijke accommodaties van 10%. We schatten dit risico als laag in.

11. Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders

Arbeidsongeschiktheid van gemeentebestuurders leidt tot extra loon- en wachtgeldbetalingen. Het maximale risico bedraagt ongeveer € 6,3 miljoen op basis van een uitvoerde berekening in de zomer van 2023. Als risicoscenario gaan we uit van een derde van het maximale risico, afgerond € 2,1 miljoen. We schatten het risico gemiddeld in.

12. Infrastructurele projecten

Jaarlijks wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Als risicoscenario wordt 10% overschrijding bij een investering van gemiddeld € 4 miljoen verondersteld.

13. Stadsbank Oost Nederland

De 22 aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatieverliezen. Stadsbank Oost Nederland voert hierin een eigen risicomanagement. In het risicomodel wordt net als in onze gemeente met een weerstandsratio gewerkt. Met een weerstandsvermogen van € 1,5 miljoen komt in 2026 deze ratio uit op 2,12 (bron: concept-begroting 2026). Daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de eigen norm met een bandbreedte van 1 tot 1,4. Omdat de Stadsbank zelf een adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

14. Directe borgstellingen

Op 31 december 2024 is sprake van de volgende directe borgstellingen:

Corporaties/(zorg)instellingen € 1,2 miljoen

Als risicoscenario wordt 5% wanbetaling gehanteerd. Gelet op de financiële positie van de betrokken instellingen schatten we de kans daarop laag in.

15. Indirecte borgstellingen

Aan indirecte borgstellingen via het waarborgfonds Sociale woningbouw staat per 31 december 2024 een bedrag van € 101,7 miljoen uit bij corporaties.

Het geborgd schuldrestant in relatie tot de marktwaarde van DAEB-bezit in Rijssen-Holten onderpanden bedraagt ultimo 2024 23,5%. Deze borgstelling (Rijk 50%; gemeente 50%) wordt pas ingeroepen als het garantievermogen van het fonds daalt tot 0,25%. We schatten, gelet op de betrokken corporaties, de kans laag in dat een beroep op deze achtervang wordt gedaan. Niettemin betekent 2,5% wanbetaling (50% van 5%) een potentiële claim van globaal €2,5 miljoen.

Binnen de nationale hypotheekgarantie (NHG) staat de gemeente tot en met 2010 nog voor 50% als achtervang garant voor tekorten bij het NHG (andere 50% is voor het Rijk). Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang.

Het fondsvermogen is in 2024 gestegen tot € 1,75 miljard. (schatting) In 2024 is € 0,3 miljoen uitgekeerd aan verliesdeclaraties.

De kapitaalratio (garantievermogen/% van gegarandeerd vermogen) is licht gedaald van 0,84% eind 2023 naar 0,82% ultimo 2024. Het door NHG gegarandeerde bedrag (het totaal van hypotheeken met NHG) is € 214 miljard. Tegenover het gegarandeerde bedrag staat een (geschatte) totale waarde van de onderpanden van € 449 miljard. We gaan ervan uit dat de buffers voldoende zijn. Daarom is het risico voor de gemeente op pm gezet.

16. Risico's ICT/informatiebeveiliging/privacybescherming

De ICT-ontwikkelingen gaan steeds verder en daarmee nemen de risico's toe, door bijvoorbeeld hacking, phishing of ongeautoriseerd gebruik van systemen. Op basis van ervaringen elders gaan we uit van een risicoscenario van € 4 miljoen. Gelet op de vele beheersmaatregelen die worden genomen als risicoreductie schatten wij het risico laag in.

17. Grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie worden jaarlijks gemonitord. De resultaten hiervan worden opgenomen in het risicologboek. Op dit moment zijn de risico's geïndiceerd op circa € 4,5 miljoen. De laatste update heeft

plaatsgevonden in de zomer van 2024. De risico's doen zich vooral voor bij de projecten Encko, Opbroek Oost en Ligtenbergerveld Oost.

Risico's op eigendommen

Rampen

Met de gevolgen van het zich voordoen van rampen, zoals het ontsporen van een chloortrein of het overstromen van een kern is in de begroting geen rekening gehouden. Wel wordt op verschillende manieren geprobeerd te voorkomen dat een ramp zich voordoet. Denk hierbij aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan en het aanpassen van het rioleringsstelsel.

Voor de kosten van een terroristische aanslag zijn alle Nederlandse polissen verzekerd tot een bedrag van € 1 miljard per jaar. Een risico is de opgenomen clause in de polis. Komt de schade door terrorisme in Nederland in een jaar boven dit bedrag uit en onze gemeente wordt getroffen door een aanslag, dan komt een evenredig deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking.

Verzekeringsmarkt

Wij wijzen op de claimbewustheid van burgers en bedrijven bij schade. De gemeente is verzekerd tegen schade bij persoons- en zaakschade tot een bedrag van € 5 miljoen per gebeurtenis met een maximum van € 10 miljoen per verzekeringsjaar en bij vermogensschade € 2,5 miljoen per gebeurtenis tot een maximum van € 5 miljoen per verzekeringsjaar. Claims die de genoemde bedragen te boven gaan blijven over het meerdere voor risico van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en 50% van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.